

For kort tidsplan for husstands-nær indsamling af 10 fraktioner

I Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi stilles krav om obligatorisk husstands-nær indsamling af 10 fraktioner. Kravet skal være fuldt implementeret fra 1. juli 2021. Det er dog helt umuligt for kommunerne at nå. Alene lovbundne lokalpolitiske processer og leveringstider på affaldsbeholdere og renovationsbiler gør det umuligt at nå i mål til 1. juli 2021.

Tidsplan for nye affaldsordninger

I Dansk Affaldsforening støtter vi fuldt op om en øget indsamling af affald hjemme hos borgerne. Borgernes opbakning er afgørende, og derfor er det enormt vigtigt med en realistisk forventningsafstemning med dem. Det gælder bl.a. spørgsmålet om tidsperspektivet. Derfor undersøger vi i denne korte analyse, hvor lang tid det normalt tager, når en kommune skal rulle en ny affaldsordning ud.

Klimaplanen samt udkastet til affaldsbekendtgørelsen, der netop har været i høring, fastholder en implementeringsfrist, der hedder 1. juli 2021.

I forbindelse med etablering af nye husstands-nære indsamlingsordninger (henteordninger) i kommunerne, er der en lang række elementer, som skal falde på plads, før borgerne kan begynde at sortere deres affald helt hjemme ved deres bopæl. De forskellige elementer i processen strækker sig over længere tids arbejde, som ikke kan gøres på et enkelt år. Der er tale om:

- **Administrationsarbejde** i kommunen i form af bl.a. kortlægning og analyser, udarbejdelse af beslutningsoplæg til politiske processer og opfølgning på disse, udarbejdelse af høringsudkast og behandling af høringssvar, udarbejdelse af regulativer, udarbejdelse af udbud på beholdere og indsamling samt udbud på afsætning af affaldet.
- **Politiske processer** i både teknik- og miljøudvalg, økonomiudvalg samt i kommunalbestyrelsen/byrådet. Her skal regulativer og lokale affaldsplaner (som er obligatoriske for kommuner at have) drøftes, kvalificeres og vedtages – denne proces kører over flere omgange.
- **Inddragelse af borgere og virksomheder** i form af obligatoriske høringer. Den lokale affaldsplan skal i høring i mindst 8 uger, mens regulativet skal i høring i mindst 4 uger.
- **Levering af beholdere og renovationsbiler** er sidste skridt, og afhænger af private leverandører.

På følgende side er angivet en konservativ tidsplan over forløbet i forbindelse med etablering af nye ordninger. Tidsplanen forudsætter, at der ikke sker forsinkelser i processen. Tidsplanen kan dog variere, hvorfor der på næste side er en række opmærksomhedspunkter.

Flere forhold kan have indflydelse på tidsplanen

Tidsplanen på foregående side er et optimistisk bud på, hvad det tager i måneder at implementere en ny ordning. I den nuværende situation med en opdatering af bekendtgørelse samt ny national affaldsplan, skal kommunerne udarbejde lokale affaldsplaner, der altså stemmer overens med de nationale målsætninger og retningslinjer. Miljøministeriet har i øvrigt udskudt den nye nationale affaldsplan tre gange siden 2018, og den er fortsat ikke præsenteret.

Det er vigtigt at have følgende for øje, som har indflydelse på den konkrete tidsplan:

- Den politiske behandlingstid er i flere kommuner længere end i den skitserede plan grundet den konkrete organisering i kommunens byråd. Flere kommuner giver udtryk for, at der i forbindelse med indstilling i udvalgene ikke kan nå vedtagelse på en måned – flere steder skal der altså regnes med længere tid til behandling i udvalgene. Udvalgene tæller som regel økonomiudvalget samt i det teknik- og miljøfaglige udvalg.
- Der er store usikkerheder i de kommuner, der har etableret nedgravede løsninger hos fx boligforeninger og/eller affaldssug under jorden. Her er der tale om sammensatte ordninger, materiel som er ejet af ejendomme, mere beboerdemokrati, omkostninger til anlæg af disse samt tilladelser og byggesagsbehandlinger. F.eks. er 66.000 husstande i Aarhus omfattet af enten offentlig eller private nedgravede løsninger.
- Leveringstiden for beholdere er baseret på erfaringer fra 2018/19. Vi forventer, at rigtig mange kommuner skal bestille nye beholdere, hvorfor leveringstiden vil være forholdsmæssigt længere. Hertil skal lægges 1-2 måneder til mærkning, udkørsel og registrering m.v. Udbringning af beholdere tager altså flere steder længere tid end blot en enkelt måned.
- Tiden på levering af renovationsbiler er ligeledes baseret på erfaringer fra 2018/19. Her forventer vi derfor også længere leveringstider fremover, da rigtig mange kommuner skal have nye ordninger. I tilfælde af bestilling af specialbiler er der endnu længere leveringstid. Det er f.eks. biler, der kører på el eller biogas. Det forlyder i øvrigt, at coronakrisen har forlænget leveringstiderne af skraldebiler fra udenlandske leverandører.
- Nogle af elementerne i tidsplanen kan muligvis køres mere sideløbende, hvilket vil kunne hente lidt tid. F.eks. kan planlægning af udbud godt igangsættes før regulativerne er godkendte. Dog tager disse EU-udbud ofte langt mere tid end i skitseringen – helt op til et halvt år.
- Alt efter om de eksisterende affaldsplaner i kommunerne er mere bredt formulerede, er der visse steder mulighed for, at disse ikke skal opdateres.

Konklusion

Samlet står tilbage, at det for langt, langt de fleste kommuner ikke vil være fysisk, administrativt og udbudsmæssigt muligt at have implementeret den husstandsneare indsamling af alle ti fraktioner d. 1. juli 2021.